

Den 21.08.2023

Afgørelse efter miljøvurderingslovens §10 om, at ændringsforslag til CAP-planen 2023-27 ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering

---

Baggrund

Den danske CAP-plan beskriver den danske implementering af EU's fælles landbrugspolitik 2023-27. Under CAP-planen kan der søges om arealbaseret tilskud i form af grundbetaling, økologisk arealstøtte samt ø-støtte m.fl. CAP-planen giver ligeledes mulighed for at søge om tilskud til projekter og udvikling bl.a. lokale aktionsgrupper, privat skovrejsning og grøn bioraffinering. Endeligt kan der søges om tilskud til biavlssektoren samt frugt- og grønskektoren.

Den danske CAP-plan trådte i kraft den 1. januar 2023 og skal nu opdateres. I den forbindelse vil der blive foretaget en række indholdsmæssige ændringer på udvalgte støtteordninger og områder. Herudover vil der blive foretaget en række tekniske justeringer. Her kan der bl.a. være tale om ændring i ordningsnavne.

Det er Landbrugsstyrelsens vurdering, at der skal foretages en analyse (screening) af, om visse dele af ændringsforslaget til CAP-planen kan få en sandsynlig væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens §8, stk. 2.

Indeværende screening vil således tage udgangspunkt i de dele af planændringen, hvor det ikke på forhånd kan udelukkes, at der vil kunne være en sandsynlig væsentlig indvirkning på miljøet. Således vil dele af planændringen, som er af mere teknisk karakter, ikke være omfattet af denne screening.

Den danske CAP-plan blev senest miljøvurderet forud for ikrafttrædelsen den 1. januar 2023.

Miljøvurderingsloven

Det følger af § 8, stk. 1, nr. 1 eller 2 i miljøvurderingsloven, at der skal gennemføres en miljøvurdering, når en myndighed udarbejder en plan eller et program, hvis planen eller programmet tilvejebringes inden for bl.a. landbrug og fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 1 og 2.

Hvis planen anses for at være omfattet af § 8, stk. 1, nr. 1, men kun angår et mindre område af det kompetenceområde, som den udstedende myndighed har, skal planen i første omgang screenes med henblik på at vurdere væsentligheden af dens indvirkning på miljøet.

Screeningsbestemmelsen i § 8, stk. 2, nr. 1 kan også anvendes, hvis der er tale om mindre ændringer af en allerede miljøvurderet plan, men den kan ikke anvendes på ændringer af planer, som ikke oprindeligt er miljøvurderet. Ændring af en plan, hvor planen oprindeligt ikke har været omfattet af

miljøvurderingsreglerne, men hvor ændringen vil være omfattet, medfører, at ændringen i forhold til miljøvurdering skal vurderes som en 'ny' plan.

Afgørelse

Landbrugsstyrelsen vurderer, at de foreslåede ændringer til CAP-planen ikke på ny fastlægger rammerne for projekter omfattet af lovens bilag 1 og 2, og at programmet ikke af den grund er omfattet af kravet om miljøvurdering efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 1.

Det vurderes desuden, at de pågældende ændringer ikke i sig selv vil påvirke internationale naturbeskyttelsesområder under hensyntagen til bevaringsmålsætningerne for disse, og derfor er ændringerne ikke omfattet af kravet om miljøvurdering efter lovens § 8, stk. 1, nr. 2.

Landbrugsstyrelsen har bl.a. lagt vægt på, at indholdet af den gældende CAP-plan for 2023-27 i store træk videreføres, og at der ikke ændres på den økonomiske ramme til planen som fastlagt i landbrugsaftalen fra 2021. Da der er tale om en videreførelse, vurderes indeværende ændringsforslag heller ikke at have en væsentligt ændret miljømæssig påvirkning i forhold til, hvad der blev konkluderet i den seneste miljøvurdering af planen fra 2022.

Screeningen er foretaget med udgangspunkt i kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3.

Konklusion

Screeningen viser, at forslaget til ændring af CAP-planen 2023-27 ikke forventes at have en væsentlig indvirkning på miljøet. Der foretages derfor ikke en miljøvurdering af programændringen.

Høring af berørte myndigheder

I henhold til miljøvurderingslovens §32 skal den myndighed, der er ansvarlig for tilvejebringelse af en plan, høre berørte myndigheder, før der træffes screeningsafgørelse om, hvorvidt der skal foretages en miljøvurdering.

De berørte myndigheder udgøres i denne sammenhæng af:

- Danske Regioner
- Energistyrelsen
- Erhvervsministeriet
- Finansministeriet
- Fødevarestyrelsen
- Kirkeministeriet
- Klima-Energi- og Forsyningsministeriet
- Landbrugsstyrelsens Arealtilskud
- Landbrugsstyrelsens jordbrugskontrol
- Landbrugsstyrelsens Projekttilskud
- Miljøministeriet
- Miljøstyrelsen
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
- Naturstyrelsen
- Plan- og Landdistriktsstyrelsen
- Region Hovedstaden
- Region Midtjylland
- Region Nordjylland
- Region Sjælland

- Region Syddanmark
- Samtlige kommuner

Landbrugsstyrelsen gennemførte en høring af disse myndigheder i perioden 7. juni 2023 til 4. august 2023.

Hørings svar

Landbrugsstyrelsen har modtaget et høringssvar fra Naturstyrelsen, der ikke giver anledning til ændringer. Naturstyrelsen bemærker, at de hævdede satser eller den maksimale udbetaling til de forskellige støtte- og bioordninger kan medvirke til at udhule ordningen Pleje af græs- og naturarealer, hvor der vurderes at være en beskedent støtte i forhold til andre ordninger.

Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at øgede satser på de etårige ordninger under søjle I kan betyde, at interessen for PLG-tilsagn mindskes. Derfor minimeres konkurrencen fra de etårige ordninger, således at man f.eks. ikke kan søge til ekstensivering med slæt eller biodiversitet og bæredygtighed på §3-arealer. Landbrugsstyrelsen arbejder på at indføre en bonusordning i form af et betalingsstillæg, som naturplejeren kan tilvælge foruden det normale tilskud til pleje af græs- og naturarealer.

Yderligere har Miljøministeriet, Erhvervsministeriet og Tårnby Kommune svaret, at de ikke har bemærkninger til miljøscreeningen.

Hørings svarene har i tillæg til Landbrugsstyrelsens egne vurderinger dannet grundlag for screeningsafgørelsen efter miljøvurderingslovens §10.

Klagevejledning

Der kan klages over Landbrugsstyrelsens afgørelse om, at der ikke skal foretages en miljøvurdering (screeningsafgørelsen), for så vidt angår retlige spørgsmål inden 4 uger efter screeningsafgørelsens annoncering på Landbrugsstyrelsens hjemmeside og høringsportalen, jf. miljøvurderingslovens § 51, stk. 1.

Miljøvurderingslovens § 50 anfører miljø- og fødevarerministeren og to andre grupper som klageberettigede: For det første er der tale om enhver, som har en retlig interesse i sagens udfald. Herudover udgøres klageberettigede af landsdækkende foreninger og organisationer, som har til formål at beskytte natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen sendes til CAP@lbt.dk. Landbrugsstyrelsen videresender klagen sammen med styrelsens kommentarer til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse i sagen, jf. miljøvurderingslovens § 48 stk. 3.

Bilag 1: Screening

I det følgende afsnit er der foretaget en vurdering af, om udvalgte ændringer af CAP-planen kan antages at få en sandsynlig væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3. Således er der forud for screeningen foretaget en indledende analyse af, hvilke dele af planændringen, der muligvis kunne medføre en sandsynlig væsentlig indvirkning på miljøet. I tabel 1 nedenfor præsenteres de enkelte planændringer samt deres forventede miljøpåvirkning. I tabel 2 gennemgås kriterierne fra miljøvurderingslovens bilag 3 i henhold til den forslåede planændring for 2024.

I følgende afsnit vil planændringerne og de dertil potentielt ændrede miljøeffekter blive vurderet i forhold til det, der oprindeligt blev miljøvurderet ifm. CAP-planens ikrafttrædelse i 2023. Dette sker for at fastslå, hvorvidt konklusionerne i den oprindelige miljøvurdering af den samlede CAP-plan fortsat er dækkende.

Tabel 1: Overblik over ændringer af den danske CAP-plan 2023-27, samt ændringernes forventede miljøpåvirkning

Ordning/område	Ændring	Forventet miljøeffekt
GLM 6*: Jorddække i perioder med særlig risiko for forringelse af jordens dyrkningsmæssige potentiale	<p>Grøntsagsafgrøder er pålagt GLM 6-krav om jorddække fra høst og frem til hhv. oktober eller februar afhængigt af jordbundstype. Ved nogle af disse grøntsagsafgrøder er der dog en forøget sygdomsrisiko forbundet med, at sygdomme kan overleve på døde planterester og spredes til andre omkringliggende arealer. Der ønskes derfor en tilpasning af kravet om minimumsjorddække af hensyn til at mindske sygdomsrisici, så planterester kan nedmuldes i jorden.</p> <p>I forhold til produktion af græsfrø og havefrø er der desuden et behov for jordbearbejdning forud for såning med henblik på at forebygge græsukrudt, mindske herbicidforbruget og dermed resistensproblemer samt at sikre renhed i frøproduktionen. På den baggrund ønskes der i CAP-planen en tilpasning af kravet om jorddække for græsfrø og havefrø for at mindske sygdomsspredning, græsukrudt og behovet for at anvende herbicider med det formål at sikre jordens dyrkbarhed på lang sigt og undgå yderligere problemer med herbicidresistent græsukrudt.</p>	<p>De foreslåede ændringer inden for GLM 6 forventes ikke at medføre en ændret miljøeffekt, idet ændringerne tillader landbrugere at dyrke specialafgrøder med god landbrugspraksis. Det er vurderingen, at en afvisning af ændringsforslaget i værste fald vil medføre en negativ miljøeffekt, idet landbrugeren vil have større behov for at anvende pesticider. Dette skyldes, at landbrugeren dels ikke må fjerne planterester på marken efter høst, hvilket vil øge sygdomsrisici, og dels at frøgræs og havefrø kræver langvarig, mekanisk rensning af marker forud for såning eller udlæg. Det øger behovet for herbicider, hvis anvendelse selekterer for resistent græsukrudt, som der i dag er et stort problem i DK og globalt. Et øget sygdoms- og ukrudtstryk vil have en negativ effekt på jordens frugtbarhed og dyrkningspotentiale, hvilket strider imod formålet med GLM 6 kravet.</p> <p>På baggrund af ovenstående er det samlet set Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen på GLM 6 ikke vil have en sandsynlig væsentlig miljøpåvirkning og konklusionerne i den strategiske miljøvurdering af CAP 2023-27 vurderes ligeledes fortsat at være dækkende.</p>
GLM8: Mindsteandel af ikke-produktive elementer	Der indføres en undtagelse fra GLM 8-kravet om, at bedrifter afsætter mindst 4 pct. af landbrugsarealet til ikke-produktive områder, for ansøgere, hvor mere end 75 pct. af omdriftsarealerne er forpligtet under flerårige tilsagn om tilskud til græsning eller slæt samt til fastholdelse af vand- og klimaprojekter.	<p>Effekten af GLM8-kravet skal nedsættes med 1.000 ha fra estimerede 82.000 ha, angivet ifm. landbrugsaftalen, til 81.000 ha med tilhørende nedsatte effekter vedr. miljø og klima på hhv. 3.300 tons CO₂ ækv. og 14.500 kg N. Effekterne er beregnet på baggrund af elementet småbiotoper (3,3 Co₂ ækv. pr. ha (AR₄ værdier) og 14,5 kg N/ha beregnet med retention på 0,71).</p> <p>Miljøeffekten, som følge af denne ændring, forventes ikke at være væsentlig, idet anvendelsen af undtagelsen foreslås begrænset til udelukkende at omfatte omdriftsarealer, der indgår i tilsagn om pleje af græs- og naturarealer. Pleje af græs- og naturarealer bidrager i forvejen med biodiversitetsindsatser, og det forslås derfor, at der ikke skal udlægges yderligere ikke-produktive elementer på disse arealer. Det</p>

		<p>vurderes, at udlægning af yderligere ikke-produktive elementer vil kunne forværre de indsats, som tilsagn til pleje- af græs og naturarealer skal leve op til.</p> <p>Som beskrevet i den strategiske miljøvurdering af CAP 2023-2027 indeholder GLM 8 en række kendte virkemidler, der har en effekt særligt i forhold til miljøfaktorerne Biodiversitet, Vand, Arealanvendelse og Klima. Dog er det vanskeligt præcist at vurdere miljøeffekten af kravet, idet der vil være en forskellighed på tværs af bedrifter i forhold til, hvilke virkemidler landmændene vælger i forhold til at opfylde bestemmelsen. Effekterne af ændringerne til ordningen afhænger fortsat af de faktorer, som er nævnt ovenfor.</p> <p>På baggrund af ovenstående, er det samlet set Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen ikke vil have en sandsynlig væsentlig miljøpåvirkning, og konklusionerne i den strategiske miljøvurdering af CAP 2023-27 vurderes fortsat ligeledes fortsat at være dækkende.</p>
Måltrettet regulering	<p>Finansiering af måltrettet regulering flyttes fra landdistriktsprogrammet 2014-2022 til CAP-planen i 2024. Ordningen indgår allerede i CAP-planen, og med ændringen sikres finansiering til en ansøgningsrunde under ordningen fra 2024. Der er således alene tale om en ændring i ordningens finansieringskilde.</p> <p>Det bemærkes, at tilsagnsrammerne for øvrige ordninger under CAP2023-2027 forbliver uændret.</p> <p>Finansieringen af MR vil i CAP-planens finansieringsplan blive håndteret ved at justere de forventede udbetalinger på andre ordninger. Det bemærkes i den forbindelse, at Landbrugsstyrelsen følger udbetalinger under CAP-planen og prognoser herfor mhp. løbende at vurdere fremdrift i forhold til planlagte mål og effekter og evt. behov for ændringer.</p> <p>Med ændringen skal beskrivelsen af måltrettet regulering i CAP-planen opdateres, så intervention 16 kommer til at gælde fra 2024 i stedet for 2025.</p>	<p>Interventionen måltrettet regulering er allerede miljøvurderet i forbindelse med den strategiske miljøvurdering af CAP-planen 2023-27. Det ændrer ikke på vurderingerne i den strategiske miljøvurdering at måltrettet regulering overgår til CAP-planen et år tidligere end oprindeligt planlagt. Endvidere er måltrettet regulering 2024 også vurderet som en del af den strategiske miljøvurdering af landdistriktsprogrammet.</p> <p>Flytning af ordningen fra landdistriktsprogrammet til CAP-planen ændrer ikke på, at ordningen fortsat vurderes at bidrage med en positiv direkte effekt i form af en reduktion af kvælstofudvaskningen som beskrevet i den strategiske miljøvurdering af CAP-planen.</p> <p>Vurderingen er således, at ændringen ikke vil medføre en sandsynlig væsentlig miljøpåvirkning, og konklusionerne i den strategiske miljøvurdering for CAP 2023-27 vurderes ligeledes fortsat at være dækkende.</p>
Måltrettet regulering	<p>Støttesatsen skal opdateres på baggrund af nye faglige vurderinger af kompensationsbehovet med udgangspunkt i indsatsbehov og aktuelle omkostninger.</p>	<p>Ændring af støttesatsen har ikke betydning for effekten af ordningen, da indsatsbehovet er det samme. Omkostningerne til at nå denne effekt vil dog stige. Selv om den geografiske fordeling af</p>

	<p>Genberegning er fortaget af IFRO. Støttesatsen afspejler de forventede gennemsnitlige udgifter baseret på de nye vurderinger af indsatsbehov i vandmiljøplan III. Beslutning om den endelige støttesats udestår, men det forventes, at den ændres til 673 kr. fremfor de nuværende 500kr. Hvis der træffes beslutning om en anden sats, vil der skulle foretages tilpasninger i CAP-planen herunder i finansieringsplanen.</p>	<p>indsatsen under de nye vandplaner ændres forventes det, at ordningen kan levere samme effekt, som hidtil vurderet.</p> <p>Ordningens effekter i den overordnede strategiske miljøvurdering af CAP-planen 2023-27 vurderes fortsat at være retvisende. Ordningen forventes stadig at bidrage med en positiv direkte effekt i form af reduktion af kvælstofudvaskningen som beskrevet i den strategiske miljøvurdering af CAP-planen.</p> <p>Det er samlet Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen om hævet støttesats og tilsagnsramme ikke medfører en sandsynlig væsentlig miljøeffekt.</p>
Biodiversitetsskov	<p>Satserne for støtte til bevaring af træer under ordningen biodiversitetsskov hæves. De nye satser afspejler estimerede gennemsnitspriser i 2022 for skovejerenes tab ved bevaring af træer til naturligt forfald. De nye satser er mellem 21-43 pct. højere end de nuværende satser i CAP-plan-2023. Den øgede sats ligger inden for det spænd i kompensationsbehovet, der er beregnet af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi ved Københavns Universitet (IFRO), og den overordnede økonomiske ramme er uændret. Der er således tale om den samme økonomiske ramme, som blev miljøvurderet ifm. den oprindelige miljøvurdering af CAP-planen.</p> <p>De højere gennemsnitspriser skyldes, at øgede energipriser har forhøjet priserne på råtræ. Dette betyder, at de nuværende tilskudssatser for biodiversitetsskov i CAP-planen 2023, ikke er i overensstemmelse med de aktuelle markedspriser for træ. Satsændringen vil samtidig øge chancen for at opnå det oprindelige mål og dermed sikre afløb på ordningen.</p>	<p>Som følge af de øgede tilskudssatser bliver bevillingsrammens arealpotentiale mindre. Ordningens arealpotentiale for 2023-27 med de oprindelige støttesatser er beregnet til 5291 hektar. I et scenarie med søgning svarende til den fulde ramme, medfører de nye satser en reduktion i arealmålet for ordningen på 23 pct. svarende til 1224 hektar. Det bemærkes i denne forbindelse, at områder med høj naturværdi vil blive prioriteret i et scenarie med overansøgning.</p> <p>Med et mindsket arealpotentiale vurderes ordningens effekter at blive mindre, da færre hektar vil være omfattet. Ændringerne vil således medføre en potentiel negativ miljøeffekt, dog vil der blive prioriteret efter mest naturværdi i et scenarie med overansøgning. Ændringen i arealanvendelse vurderes således at være forholdsvist lille sammenlignet med det, der oprindeligt blev vurderet i den strategiske miljøvurdering af CAP 2023-27. Ordningens effekter i den overordnede strategiske miljøvurdering af CAP-planen 2023-27, vurderes således fortsat at være retvisende, og ordningen vil fortsat bidrage med en positiv miljøeffekt fsva. biodiversitet, jord samt forbedring af rekreative områder og landskaber.</p> <p>På baggrund af ovenstående er det Landbrugsstyrelsens samlede vurdering, at ændringen ikke vil have en sandsynlig væsentlig miljøpåvirkning og konklusionerne i den strategiske miljøvurdering for CAP 2023-27 vurderes ligeledes fortsat være dækkende.</p>
Vand og klimaprojekter (fosforvådområder, kvælstofvådområder og lavbundsprojekter)	<p>Det foreslås at tilføje private lodsejere som støtteberettigede under indsatsen lavbundsprojekter. Der ønskes mulighed for at kunne give tilsagn til mindre projekter, som ikke ligger et sted, hvor de kan indgå i de større lavbundsprojekter, som kommunen udfører. Dermed vil der være behov for, at</p>	<p>De projekter, der ventes at komme ud af ændringen, omfatter små arealer, der skal efterleve samme krav som de nuværende projekter. Miljøeffekten vurderes derfor at være begrænset. Ordningen forventes fortsat at bidrage til en gradvis miljømæssig forbedring i forholdt til klima (udvaskning af kvælstof og</p>

	private lodsejere selv kan søge tilskuddet og stå for at gennemføre projektet.	fosfor), arealanvendelse (forbedring af rekreative områder og landskaber) samt biodiversitet. Således vurderes ændringen at være forholdsvis lille sammenlignet med det, der oprindeligt blev vurderet i den strategiske miljøvurdering af CAP-planen 2023-27. På baggrund af ovenstående er det Landbrugsstyrelsens samlede vurdering, at ændringen ikke vil have en sandsynlig væsentlig miljøpåvirkning og konklusionerne i den strategiske miljøvurdering for CAP 2023-27 vurderes ligeledes fortsat være dækkende.
Variert planteproduktion	Det foreslås, at tærsklerne for indtræden i ordningen lempes for at gøre ordningen mere attraktiv at søge. Således ønsker man at øge incitamentet for varieret planteavl for særligt mellemstore bedrifter. Tærsklerne fastsættes som følger: <ul style="list-style-type: none"> • Op til 20 hektar: To afgrødekategorier (Før: Op til 10 hektar) • 20 til 60 hektar.: Tre afgrødekategorier (Før: 10 til 30 hektar) • Over 60 hektar.: Fire afgrødekategorier (Før: Over 30 hektar) 	I Københavns Universitets beregning af revideret kompensationsbehov ved gennemførelse af ændringen estimeres det, at ændringen kun vil medføre, at yderligere 400 ha på forhånd vil leve op til ordningens krav. Ændringen i arealanvendelse vurderes at være lille sammenlignet med det, der oprindeligt blev vurderet i den strategiske miljøvurdering. På den baggrund er det Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen ikke vil have en sandsynlig væsentlig ændret miljøpåvirkning, og konklusionerne i den strategiske miljøvurdering af CAP 2023-27 vurderes ligeledes fortsat at være dækkende.
Ekstensivering med slæt	Det foreslås at ændre teksten om afgræsning under ordningens betingelser, så det fremgår, at der i bekendtgørelsen kan fastsættes nærmere regler om mulighed for afgræsning, herunder også regler om at betingelsen om slæt kan erstattes af afgræsning af arealet.	Ændringen, der giver mulighed for at indføre regler om øget mulighed for afgræsning og evt. at implementere regler, hvor forpligtigelsen om slæt kan erstattes af afgræsning, påvirker ikke de angivne årlige klima- og kvælstofeffekter af bioordningen. Effekten i form af næringsstofudpining af jorden er en langsigtet strategi, men næringsstofudpiningen af jorden vurderes at være lavere i det omfang arealerne afgræsses i stedet for, når der tages slæt. I det omfang afgræsning anvendes på arealerne under ordningen, har det en positiv effekt i forhold til biodiversiteten på arealerne, men effekten vurderes at være begrænset, da der er tale om en etårig ordning. Det er således Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen ikke vil have en sandsynlig væsentlig miljøpåvirkning, og konklusionerne i den strategiske miljøvurdering af CAP 2023-27 vurderes ligeledes fortsat at være dækkende.
Økologisk arealstøtte (ØA)	Satsen for ØA-basisstøtte under bioordningen hæves med 330 kr./ha. til i fremtiden at udgøre 1.200 kr./ha (161,07 EUR) frem for de nuværende 870 kr./ha. Den	Den øgede sats ventes at øge sandsynligheden for at opnå en større søgning af både nye arealer og eksisterende økologiske arealer.

	<p>øgede sats ligger inden for det spænd i kompensationsbehovet, der er beregnet af IFRO ved Københavns Universitet, og den overordnede ramme til ØA er uændret. Søgningen i 2023 var væsentligt lavere end planlagt, hvilket kan tyde på, at basissatsen var sat for lavt ift. at opnå den planlagte stigning i det økologiske areal.</p>	<p>I justeringerne er der taget højde for, at det eksisterende økologiske areal omfattet af ØA-LDP-tilsagn er lavere end tidligere forventet – og der derfor også vil komme færre arealer til bioordningen derfra i de kommende år. Set ift. tilgang af nye arealer under omlægning pr. år, er der indarbejdet en reduktion i ordningens arealpotentiale på 1.800 hektar svarende til et fald på 6,5 pct. Samlet set reduceres det budgetterede output for ordningen (økologiske hektar med tilskud under ordningen) til 317.586 ha i 2027 fra de nuværende 403.554 ha i 2027. Det svarer til en reduktion på 21 pct. Denne nedskrivning skyldes primært opdateringen af det eksisterende økologiske areal, som beskrevet ovenfor.</p> <p>Den indbyggede fleksibilitet i finansieringsmekanismerne i CAP-planen betyder imidlertid, at en større tilgang af økologiske arealer end budgetteret alligevel vil kunne omfattes af tilskud under ordningen til den planlagte basissats (da fleksibiliteten for basissatsen samtidigt ændres til – 0 pct./+ 25 pct.). I et scenarie med overansøgning vil disse ansøgninger blive dækket ind af evt. uforbrugte midler fra andre bio-ordninger, subsidiært reduktion af den udbetalte sats under grundbetalingen, reduktion i udbetalte satser under ØA-tillæggene eller reduktion i udbetalte satser under andre bio-ordninger.</p> <p>Samlet set betyder det, at der med ændringen opnås øget sandsynlighed for at øge det økologiske areal mhp. en fordobling i 2030. Selvom det budgetterede areal nedskrives, vil alle ansøgte arealer blive imødekommet – også selvom det er flere hektar end budgetteret.</p> <p>I den oprindelige SMV af CAP-planen er den totale klimaeffekt af ØA beregnet med udgangspunkt i væksten i det økologiske areal (Fordobling af økologisk dyrkede arealer frem til 2030 fra 300. 000 hektar), og den totale klimaeffekt af denne ordning vurderes som betydelig.</p> <p>Landbrugsstyrelsens samlede vurdering er, at ændringen ikke vil have en sandsynlig væsentlig miljøpåvirkning, og beskrivelsen af ordningen i den overordnede strategiske miljøvurdering af CAP-planen 2023-27 vurderes ligeledes fortsat at være dækkende.</p>
	<p>Det foreslås, at der indføres en årlig tillægssats til ordningen på 1.500 kr. /hektar for udsåning af bestøverenlige</p>	<p>Indførslen af en tillægssats forventes alt andet lige at gøre det mere attraktivt for visse bedrifter at søge ordningen og at øge omfanget af</p>

<p>Biodiversitet & bæredygtighed</p>	<p>blomsterblandinger og/eller anden biodiversitetsfremmende beplantning, der fremmer naturhensyn på landbrugsarealet. Med den foreslåede top-up vil man kunne opnå en støttesats på op til 4.240 kr./hektar under ordningen, der således i højere grad, vil kunne fremme biodiversitet.</p>	<p>bestøverbrak af hensyn til de bestøvende insekter.</p> <p>Efter første års ansøgningsrunde har det vist sig, at ansøgere hovedsageligt har anvendt elementet brak (med en faktor 10 i forhold til det forventende), mens de tre andre elementtyper kun er anvendt i begrænset omfang. Idet effekterne af de fire tiltag er forskellige, vil et ekstra tillæg for tiltaget bestøverbrak medføre, en stigning i hektar med dette tiltag. Dette vil alt andet lige påvirke effekterne positivt, da biodiversitetseffekten af bestøverbrak er højere end brak.</p> <p>Såfremt 10 pct. af ansøgerne på ordningen også søger tillægsordningen, vil dette – i et scenarie med søgning svarende til den fulde ramme – medføre en reduktion i arealmålet for ordningen på 6 pct. svarende til 2.750 hektar. Såfremt arealmålet for ordningen falder med 2.750 hektar vil dette medføre et effekttab på ordningen svarende til 0,01 mio. tons CO₂e og 36 tons kvælstof.</p> <p>I den overordnede strategiske miljøvurdering af CAP-planen 2023 vurderes ordningen med det betydelige beløb, der er afsat over alle årene, at have en effekt særligt i forhold til miljøfaktorerne Biodiversitet (Omfanget af brak og natur/småbiotoper på og omkring landbrugsfladen, mv. (ha), Vand (Udvaskning af kvælstof og fosfor), Arealanvendelse (Omfanget af ekstensivt, eller ikke dyrkede områder/arealer), jord (Ændring i kulstofpuljer og kulstoflagring) og klima. Reduktionen i arealmålet på 6 pct., samt effekttabet svarende til 0,01 mio. tons CO₂e og 36 tons kvælstof, bedømmes samlet at være forholdsvist lille sammenlignet med det, der oprindeligt blev vurderet i den strategiske miljøvurdering af CAP 2023-27.</p> <p>På baggrund af ovenstående er det samlet set Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen ikke vil have en sandsynlig væsentlig miljøpåvirkning, og konklusionerne i den strategiske miljøvurdering af CAP 2023-27 vurderes ligeledes fortsat at være dækkende.</p>
	<p>Det tilføjes til ordningen, at basisstøtten kan suppleres med et resultatbaseret tillæg, hvis landbrugeren kan dokumentere effekter efter en tilpasset naturplejeindsats, der øger naturværdien på arealer i tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer. Ændringen afprøves som en forsøgsordning i 2024.</p>	<p>Ændringen vil sandsynligvis ikke medføre en væsentlig miljøeffekt, idet ændringen alene indebærer introduktion af en pilotordning. Således vil pilotordningen i første omgang blive introduceret til en meget lille andel af de ansøgte PLG-arealer (ca. 200 ha).</p>

Pleje af græs- og naturarealer (PLG)		<p>I tilfælde af at ændringen på et senere tidspunkt udvides (vil kræve en udvidet ændring til CAP-planen) til at være gældende for det samlede areal med tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer, vil der sandsynligvis blive tale om en miljøeffekt af positiv karakter. Det skyldes, at ændringen forventes at føre til forbedret effekt af den allerede eksisterende naturpleje. Dette for eksempel ved bedre tilpasset græsningstryk, som vil medføre øget forekomst af blomstrende urter i sommermånederne til gavn for bestøvende insekter og dermed for fugleliv. Ændringen vil ligeledes medføre et fravær af mekanisk aktivitet som medfører større variation i vegetationsstruktur og dermed potentiale for levesteder for flere forskellige arter.</p> <p>På baggrund af ovenstående er det samlet set Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen ikke vil have en sandsynlig væsentlig miljøpåvirkning, og konklusionerne i den strategiske miljøvurdering af CAP 2023-27 vurderes ligeledes fortsat at være dækkende.</p>
--------------------------------------	--	--

*GLM: Krav til god landbrugsmæssig og miljømæssig stand af landbrugsjord. Kravene er ikke støttebetingelser, men krav landbrugeren skal overholde for ikke at blive trukket i støtte. GLM omfatter krav vedrørende klima, miljø, folkesundhed, plantesundhed og dyrevelfærd.

Tabel 2: Gennemgang af programændringen i henhold til Miljøvurderingslovens bilag 3

Planens karakteristika	Væsentlig indvirkning	Ikke væsentlig indvirkning	Ikke relevant	Bemærkninger
I hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler,		X		Planændringerne har ikke betydning for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser. Disse forhold reguleres fortsat af gældende lovgivning og ikke i regi af CAP-planen.
I hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer eller programmer, herunder også planer og programmer, som indgår i et hierarki,		X		CAP-planen danner baggrund for efterfølgende national udmøntning (ved udstedelse af bekendtgørelser) for de enkelte tilskudsordninger.

Planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling,		X		De planlagte ændringer vil ved den efterfølgende udmøntning fortsat bidrage til at miljøhensyn integreres for de pågældende tilskudsordninger.
Miljøproblemer af relevans for planen eller programmet		X		Den seneste miljøvurdering af CAP-planen for 2023-27 konkluderede, at planen kunne forventes at have en række positive indvirkninger på udvalgte miljøfaktorer, herunder bl.a. biodiversitet, vand, jord, energi, arealanvendelse og klima. Dette forudsat, at planens indsatser implementeres som beskrevet i CAP-plan 2023-27. Da planændringen alene omfatter en videreførelse samt justering af eksisterende støtteordninger og tiltag, inden for den samme økonomiske ramme som fastsat i Landbrugsaftalen fra 2021, forventes denne overordnede konklusion fortsat at være gældende.
Planens eller programmets relevans for gennemførelsen af anden miljølovgivning, der stammer fra en EU-retsakt (f.eks. planer og programmer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse).		X		De planlagte ændringer viderefører eksisterende støtteordninger, der bidrager til opfyldelse af vandområdeplanerne og den danske implementering af vandrammedirektivet, økologiforordningen samt EU's naturbeskyttelsesdirektiver i relation til Natura 2000.
Kendetegn ved indvirkningen og det område, som kan blive berørt				
Indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet		X		De positive miljøeffekter, fastslået i den seneste miljøvurdering af den danske CAP-plan 2023-27, forventes ikke at ændre karakter, hvad angår sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet. Dette skyldes, at der alene er tale om en videreførelse samt en række mindre ændringer af allerede planlagte og eksisterende støtteordninger.
Indvirkningens kumulative karakter		X		Kumulative effekter indtræder som følge af vekselvirkningen mellem CAP-planens forskellige ordninger og andre planer og programmer. I den seneste miljøvurdering af CAP-planen blev den kumulative effekt vurderet med udgangspunkt i følgende miljøfaktorer: Biodiversitet, vand, jord, energi, arealanvendelse, klima og luftkvalitet. Da planændringen for 2024 alene omfatter en videreførelse samt justering af eksisterende støtteordninger og tiltag, inden for rammerne af den seneste miljøvurdering, forventes det ikke, at planændringen vil medføre en ændret kumulativ påvirkning af miljøet i samspil med andre planer eller programmer på nationalt plan.
Indvirkningens grænseoverskridende karakter		X		Videreførelsen af CAP-planen forventes som i forrige periode alene at medføre lokal og regional indvirkning på miljøet. Videreførelsen af CAP-planen vil ikke medføre miljøpåvirkninger af grænseoverskridende karakter.

Faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker)		X		Det vurderes, at CAP-planens positive indvirkning på udvalgte miljøfaktorer, herunder bl.a. biodiversitet, vand og klima vil sikre en bedre varetagelse af hensynet til menneskers sundhed. Herudover har CAP-planen til formål at forbedre det europæiske landbrugs reaktion på samfundets krav til fødevarer og sundhed. Det er Landbrugsstyrelsens vurdering, at den skitserede planændring fortsat vil bidrage til disse overordnede målsætninger.
Indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, som kan blive berørt)		X		CAP-planen dækker hele Danmarks areal. Hvor relevant vil der, under hensyntagen til indsatsernes karakter og omfang, blive foretaget yderligere afgrænsninger for konkrete støtteordninger og indsatser. Den foreslåede planændring ændrer ikke på dette.
Værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt som følge af:				
Særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv		X		Planændringen vurderes ikke at påvirke værdien og sårbarheden af Danmarks areal som følge af særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv.
Overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier		X		De planlagte ændringer vurderes ikke at påvirke værdien og sårbarheden af Danmarks areal som følge af overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier
Intensiv arealudnyttelse		X		Planændringen for 2024 forventes ikke have en ændret indvirkning på værdien og sårbarheden af Danmarks areal som følge af intensiv arealudnyttelse.
Indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan.		X		De planlagte ændringer forventes ikke at have indvirkning på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan. Dette skyldes igen, at der alene er tale om en videreførelse af allerede planlagte og eksisterende støtteordninger og tiltag inden for rammen af den seneste miljøvurdering af CAP-planen for 2023-27.
Sammenfatning		X		Overordnet set vurderes den skitserede planændring ikke at have en væsentlig ændring fsva. miljøpåvirkning. De foreslåede planændringer vurderes således fortsat at kunne rummes inden for rammerne af den seneste miljøvurdering af CAP-planen 2023-27.